

Over de Grens. Een verkenning van projecten voor probleemjeugd in Duitsland, Engeland en Zweden (2003). I. van Leiden, G. Verhagen en H.B. Ferwerda (Advies- en Onderzoeksgroep Beke, Arnhem). Politiewetenschap 12

Onderzoeksvragen

1. Welke typen preventie- en interventieprojecten met betrekking tot gedragsproblemen bij jongeren bestaan er in Duitsland, Engeland en Zweden?
2. Wat houden deze projecten precies in (achtergrond, doelgroep, doel, inhoud)?
3. Wat zijn de ervaringen met en de effecten van deze projecten?
4. Welke projecten (b)lijken succesvol dan wel veelbelovend te zijn?
5. Wat zijn de toepassingsmogelijkheden van bovengenoemde projecten voor hardekernjongeren en jeugdige veelplegers?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie
- documentenanalyse

Samenvatting

Vanwege de verharding van de jeugdcriminaliteit staat de aanpak ervan de laatste jaren in veel Europese landen hoog op de politieke en maatschappelijke agenda. In dit kader is in heel Europa een groot aantal projecten voor risicojongeren en criminele jongeren ontwikkeld.

Uit eerder onderzoek is gebleken dat in Nederland weliswaar veel wordt gedaan op het gebied van de aanpak van probleemjongeren, maar dat nog weinig goed wetenschappelijk onderzoek is verricht naar de effectiviteit van toegepaste interventie- en preventieprogramma's. De uitgevoerde verkenning naar interventies voor probleemjongeren in Duitsland, Engeland en Zweden geeft de stand van zaken op dit gebied weer in de ons omringende landen. De verkenning laat zien dat daar een aantal interessante interventie- en preventieprogramma's bestaan, die hun effectiviteit bewezen hebben of effectief lijken te zijn.

Typerend voor veelbelovende dan wel succesvolle projecten in Duitsland is het toepassen van confronterende pedagogische methoden in het kader van gedragstherapie. Gedragstherapie berust in het algemeen op gedragsbeïnvloeding van de jongeren door confrontatie met de gevolgen van hun probleemgedrag, versterking van het verantwoordelijkheidsgevoel en het aanleren van een positiever gedragspatroon. Ook in Zweden maakt cognitieve gedragstherapie de kern uit van succesvolle interventieprogramma's. In Engeland daarentegen lijken het vooral componenten te zijn die samenhangen met de inrichting van een interventieprogramma, zoals een nauwe samenwerking tussen instanties, intensieve individuele begeleiding, controle- en toezichtmaatregelen, sanctiemogelijkheden en centrale regie.

Geconcludeerd wordt dat de sleutel tot een effectieve aanpak van jeugdige veelplegers en hardekernjongeren in Nederland wellicht gezocht moet worden in een optimale combinatie van deze werkzaam gebleken componenten in de ons omringende landen. Interessant is om de toepasbaarheid van projecten op de problematische groep hardekernjongeren en veelplegers in beschouwing te nemen om mogelijk nieuwe perspectieven te openen voor de Nederlandse situatie. Een volgende onderzoeksstap zou er uit kunnen bestaan in Nederland toegepaste methodieken en programma's te toetsen aan relevante buitenlandse ervaringen en inzichten.